

O POVAZE

DRAMATICKÉHO TEXTU

Dramatický text má zvláštní osud: dvě oblasti umělecké aktivity si jej přisvojují a podle povahy argumentů, případně ochoty řešit i problematiku jinou než pouze svého oboru, mu přisuzují různé funkce a možnosti i způsoby existence. *Podvojnost* dramatického textu je z jedné strany podminěna charakterem některých vývojových fází divadla, v souvislosti např. se zdůrazňováním „divadelnosti“, hledáním specifických výrazových prostředků divadla, tvorbou scénářů pro jednotlivé inscenace, šíří úprav a modifikací textu atd.; z druhé strany je povaha a interpretace dramatického textu ovlivněna vývojem umělecké literatury (včetně vývoje vztahů literatury a divadla), pojetím funkcí a jejich různorodou akcentací; velký vliv má i tradice teoretických úvah o literatuře – především genologie, jež povětšinou pracuje s tradičně pojatým rozložením literárních druhů. Problematika dramatického textu se promítá do různých souvislostí: např. otázek kritérií textové diferenciace v rámci širokého kulturního kontextu, zkoumání specifické povahy vyjadřovacích prostředků daného textu, problému přeskupování funkcí, otázek zvláštní povahy recepce a interpretace těch či oněch textů atd.

Jak v literární vědě tak teatrologii převažuje snaha sledovat a řešit především některé konkrétní dílčí problémy svého oboru bez přihlížení k problémům toho druhého a poměrně malý zájem o teoretickou problematiku dramatu. V dějinách i teorii literatury se setkáváme často s poměrně okrajovým pojednáním otázek dramatu, příp. též s jeho pokřiveným obrazem, jenž je dán tím, že se přihlíží pouze k některým kritériím interpretace a jen k některým vrstvám výstavby dramatického textu. Ovšem i teatrologie (a především historické zkoumání divadla) mívá k textu neurčitý a nejasný vztah a věnuje se ráda hlavně popisu relativně stabilních složek vizuální komunikace¹⁾. To, že teatrologie a literární věda občas